

עפ"ת 72667/05/19 - אליאור יעקובוב נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 72667-05-19 יעקובוב נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 147245/2014

בפני	כבוד השופט מאזן דאוד
המערער	אליאור יעקובוב
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

ערעור מיום 30.5.19 על פסק דינו של בית משפט לתעבורה בעכו (כב' השופט י. בכר) בתיק 918-04-14 מיום 7.4.19

פסק דין

כללי;

1. בפני ערעור על חומרת העונש שגזר בית משפט קמא בתיק פל"א 918-04-14 מיום 7.4.19 שניתן על ידי כב' השופט יעקב בכר.
2. כנגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של נהיגה בפסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, תשכ"א-1991 (להלן: "**הפקודה**"); נהיגה ברכב ללא ביטוח עבירה לפי סעיף 2 א לפקודת ביטוח רכב מנועי 1970.
3. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 31.3.2014 בשעה 08:25 או בסמוך לכך, נהג המערער ברכב משא קירור מ.ר. 4381579 (להלן: "**המשאית**"), בנהריה ברח' הסחלב 5 מכיוון דרום לכיוון צפון ונעצר על ידי שוטרים לביקורת שגרתית. אותה עת, נהג המערער במשאית הנ"ל כאשר הודע לו כי הוא פסול מנהיגה בתיק תת"ע 7063-04-10 בבית משפט לתעבורה באילת מיום 22.4.2012, למשך 11 חודשים בנוכחותו, כאשר בית המשפט באותו תיק קבע בגזר הדין, במעמד המערער, כי: "**רישיון הנהיגה יופקד בבית משפט לא יאוחר מיום 22.6.12 וממועד ההפקדה תחושב הפסילה. גם אם לא יפקיד הנאשם את רישיונו, נחשב הוא כפסול מלנהוג, אך הפסילה תחושב מיום ההפקדה בלבד.**"

4. המערער, כך נטען בכתב האישום, לא הפקיד את רישיון הנהיגה במזכירות בית המשפט, והמערער נהג ברכב בנוסף כאשר אין לו תעודת ביטוח ברת תוקף על השימוש במשאית.

ההליך בבית משפט קמא;

5. בית משפט קמא התיר למערער לחזור בו מהכפירה בעובדות כתב האישום ולהודות בעובדות כתב האישום וזאת בהתאם להחלטה מיום 12.12.17. בית משפט קמא הרשיע את המערער, על פי הודאתו, בעבירות הבאות: נהיגה בפסילה עבירה לפי סעיף 67 לפקודה ונהיגה ברכב ללא ביטוח, עבירה לפי סעיף 2 א' לפקודת ביטוח רכב מנועי.

6. טרם שגזר את דינו של המערער, בית משפט קמא, הפנה את המערער לקבלת תסקיר שירות מבחן, בין היתר, נדרש שירות המבחן לבחון את שאלת הארכת המאסר על תנאי התלוי ועומד כנגד המערער.

7. ביום 26.9.18, נערך תסקיר שירות המבחן, שהוגש לתיק בית משפט קמא, המפרט בהרחבה את נסיבותיו האישיות, התרשמות עורך התסקיר מהמערער. במסגרת התסקיר, ציין עורך התסקיר כי נוכח מאפייני אישיותו של המערער, עמדתו הקורבנית והעדר רצון לנקוט צעדים ממשיים לשינוי מצבו באמצעות הליך טיפולי, הסיכוי להישנות עבירה הינו גבוה ועל כן הגיע עורך התסקיר למסקנה כי אין הוא יכול לבוא בכל המלצה בעניינו של המערער שביכולתה להפחית מרמת הסיכוי להישנות עבירה זהה בעתיד.

8. עורך התסקיר ציין כי המערער תחילה לא שיתף פעולה עם שירות המבחן ולא הגיע לשיחות אליהן הוזמן, ואף לא הגיע לבדיקות שתן שזומן אליהן ב- 3 הזדמנויות שונות כמפורט בתסקיר ואף לא טרח להודיע על אי הגעתו תוך שהוא מביע התנגדות לתת דגימות שתן, בטענה שלשירות המבחן אין זכות לבקש ממנו לבצע בדיקות שתן.

9. עוד הוסיף עורך התסקיר כי המערער אינו מקבל אחריות על מעשיו וטוען כי השוטרים לאחר שמצאו את הסכין ברכבו תפרו לו את התיק. עוד צוין כי בהמשך השיחה המערער הודה כי לא הפקיד את רישיון הנהיגה, אך המשיך להשליך את האחריות על משטרת ישראל.

10. עורך התסקיר סבור כי המערער בעל כוחות פנימיים מועטים אינו מכיר בקשיי התנהגותו, וכי ניכרת תחושת הקורבנות בכל הקשור לנסיבות ביצוע העבירה.

11. המערער לא ביקש מבית משפט קמא הפנייתו לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות בעניין התאמתו לריצוי עונש מאסר על דרך של עבודות שירות. אף במסגרת הטיעונים לעונש מיום 17.10.18 ביקש סנגורו המלומד להפנותו פעם נוספת לשירות המבחן, ובמידה ולא ייעתר לכך בית המשפט, להשית עליו את העונש המינימלי, מבלי לבקש שבית המשפט יפנה את המערער לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות.

גזר הדין:

12. בגזר דינו ביהמ"ש קמא עמד על מדיניות הענישה באשר לעבריינים אשר נפסלו מלנהוג לאחר שביצעו עבירות חמורות ומבצעים עבירה של נהיגה בזמן פסילה. בהתנהלות זו, כך צוין, המערער התעלם מערכים חברתיים הראויים להגנה; כמו ההגנה על משתמשי הדרך מפני נהיגתם של נהגים מסוכנים שנפסלו מלנהוג ונהגים ללא רישיון נהיגה; וגם כיבוד החוק והחלטות בית המשפט.

13. מכל אלה, בשים לב לרמת הענישה המקובלת, לאור חומרת העבירות ונסיבות ביצוען, ביהמ"ש קמא הפנה בעמוד 21 לגזר הדין לפסק הדין רעפ 8013/13 **אמיר מסעוד נ' מדינת ישראל**, שאישר מתחם ענישה מתחם ענישה בין 7 חודשי מאסר בפועל לבין 20 חודשים, אך ככל הנראה בטעות לא ציין מתחם הענישה לרכיב המאסר בפועל, שעה שההלכה למשעה קבע מאסר בפועל בן 4 חודשים בלבד, אף מתחת למתחם הענישה שהפנה אליו ב רע"פ מסעוד הנ"ל. גבי ידי, בגדרי ערעור זה אין צורך לדקדק בגבולותיו של מתחם הענישה, ודיינו במתחם שמתחיל ב- 4 חודשים בפועל כפי שקבע בית המשפט השלום לתעבורה. בנוסף לפסילה בפועל לתקופה ממושכת בנוסף לעונשים נלווים של מאסר על תנאי, פסילה מותנית וקנס כספי.

14. בבוא ביהמ"ש קמא לקבוע את העונש הראוי בגדרי המתחם, הוא הביא בחשבון לחומרא את עברו התעבורתי של המערער אשר צבר לחובתו 17 הרשעות קודמות כשהוא נוהג משנת 2005, ביחוד הרשעתו נהיגה כאשר רישיונו פקע, נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים, נהיגה ברמזור אדום.

15. בית משפט קמא החליט בשל העדר המלצה טיפולית שיקומית שמסרב לשקם את עצמו ולהפחית את הסיכון להישנות התנהגות עתידית דומה והוא אף אינו נרתע מההליך הנוכחי ומעונש המאסר המותנה התלוי נגדו, סבר בית משפט קמא שיש להעדיף את האינטרס הציבורי והשית על המערער את העונשים הבאים: 4 חודשי מאסר לריצוי בפועל והפעלתו של מאסר מותנה בן 3 חודשים באופן חופף, כך שעל המערער לרצות 4 חודשי מאסר לריצוי בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, לבל יעבור המערער עבירות של נהיגה בזמן פסילה, פסילה בפועל מלנהוג או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים, בתוך כך הפעלת פסילה מותנית חלקה במצטבר (3 חודשים) וחלקה האחר בחופף (3 חודשים) כך, כך שיהיה עליו לרצות 9 חודשי פסילה בפועל והתחייבות על סך 5,000 ₪ להימנע מלבצע עבירות בהן הורשע.

טענות הצדדים:

16. המערער סבור שבית משפט קמא טעה כשלא התייחס לעובדה שהמערער עובד כנהג מקצועי ולא ניתן לעובדה זו את המשקל הראוי. עוד נטען כי בית המשפט התעלם מכך שהמערער אין עבר פלילי, וכי ישלח לכלא מבלי לבחון המרת העונש.

17. המערער חוזר ומדגיש שיש לבחון אפשרות קבלת חוות דעת ממונה על עבודת השירות, על מנת לרצות את

עונש המאסר על דרך עבודת שירות.

18. מנגד, המשיבה סמכה את ידיה על מסקנותיו של ביהמ"ש קמא. היא טענה כי העונש הינו סביר, ובמלאכתו ביהמ"ש קמא שקל את כל הנסיבות והשיקולים הרלוונטיים. העונש מתיישב עם הענישה הנהוגה, אינו חריג ביחוד לנוכח עברו התעבורתי של המערער.

דין והכרעה:

20. ככלל אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בענישה שנגזרה בידי הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים בהם נתגלתה טעות מהותית או שעה שהעונש חורג בצורה קיצונית ממדיניות הענישה הנהוגה והמקובלת. נפסק לדוגמא בע"פ 6539/17 אבו תנהא נ' מדינת ישראל (15.3.18) -

"כידוע אין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש שנקבע על ידי הערכאה הדיונית, אלא במצבים שבהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין או מקום שבו העונש חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנהוגת".

במקרה שבפנינו לא הושת על המערער עונש החורג באופן מהותי מרמת הענישה הנהוגה במקרים דומים, זאת בהינתן מהות והיקף העבירות בהן הורשע המערער וכן עברו התעבורתי. בית משפט קמא איזן כיאות בגזר הדין בין השיקולים השונים ואף נתן דעתו, בין היתר, לנסיבותיו האישיות, עונש המאסר בפועל, אשר הושת על המערער בגזר הדין - עונש של 4 חודשי מאסר בפועל אינו חמור כלל ועיקר, ולא נפלה כל שגגה המחייבת התערבות בית משפט זה.

21. המערער הורשע, כאמור, בפני בית משפט קמא בעבירות, שעניינן נהיגה בזמן פסילה ונהיגה ברכב ללא ביטוח. אין צורך להכביר במילים באשר לחומרת העבירות שבפנינו המגלמות בחובן סיכון פוטנציאלי לכלל המשתמשים בדרך, כמו גם זלזול במערכת החוק והמשפט במדינת ישראל. להמחשת האמור לעיל יפים הדברים הבאים, כפי שנאמרו ברע"פ 3878/05 יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל (26.05.2005):

"העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רשיון טומנת בחובה סיכונים רבים לבטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט. עניינו של המבקש חמור פי כמה, נוכח העובדה שנהיגתו במצב של פסילת רשיונו נעשתה בעת שהיה תלוי נגדו מאסר על תנאי של 12 חודשים בגין עבירה קודמת של נהיגה בזמן פסילת רשיון. בנסיבות אלה, אין צורך בחיזוק נוסף למסקנה המתבקשת כי מדובר במערער המזלזל זלזול עמוק בחוק, בצווי בית המשפט,

ובחובתו הבסיסית לקיים את הכללים שהחברה קבעה להבטחת חייהם ושלומו של בני הציבור".

22. כמו כן נקבע ע"י כב' השופט רובינשטיין, כי "עבירות נהיגה בפסילה ללא ביטוח וללא רשיון, יש בהן לא רק דופי פלילי אלא אף מוסרי כפול: הסיכון המובהק לעוברי דרך (וגם לנוהג עצמו), וזו עיקר, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות דרכים אם אלה יקרו חלילה בעת נהיגה כזאת [...] ומכל מקום הטלתם על קופת הציבור" (רע"פ 665/11 אבו עמאר נ' מדינת ישראל (לא פורסם) (פסקה ז). עוד נקבע, מפי כב' השופט לוי ברע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו-לבן (פסקה 5) כי:

"נדמה כי אין צורך להרחיב אודות החומרה הכרוכה בנהיגה בזמן פסילה. בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור - נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית-המשפט; הוא מוכיח, כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב...

23. הענישה המקובלת לעבירה של נהיגה בזמן פסילה, חייבת לבטא את משקלם של הערכים המוגנים שהופרו; כן להעביר מסר תקיף ומרתיע מפני ביצועה. מכאן, ובמספר הזדמנויות ביהמ"ש העליון אישר מתחם עונש הכולל בתוכו מאסר בפועל, כפי המתחם בו בחר ביהמ"ש קמא, וגם הטלת מאסר בפועל לתקופה משמעותית (רע"פ 8013/13 אמיר מסעוד נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (18.12.13); רע"פ 7982/13 עדיאל שגן נ' מדינת ישראל (6.1.14); רע"פ 5464/16 דימטרי לייזרוביץ נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (12.7.16); רע"פ 7612/13 שמעון אמסלם נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (18.3.14) (להלן "פרשת אמסלם").

24. מעיון בפסיקה, עולה כי מרבית המקרים שבהם ביהמ"ש גזר על מערער ריצוי מאסר בפועל בשל ביצוע העבירה של נהיגה בזמן פסילה עם עבירות נלוות, דובר בנאשמים בעלי עבר תעבורתי, אשר לחובתם מאסרים מותנים. נסיבות אלו, עבר תעבורתי וגם מאסר מותנה, הצדיקו ענישה הכוללת גם מאסר בפועל אף לתקופות ממושכות (פרשת אמסלם, פסקה 9); רע"פ 5638/13 נכפולגר נ' מדינת ישראל (15.1.2014); רע"פ 321/14 סלאמה נ' מדינת ישראל (26.01.2014); רע"פ 10424/06 לודוויה נ' מדינת ישראל (22.2.07).

25. המערער הורשע כאמור בביצוע עבירות בזמן פסילה ונהיגה ללא ביטוח. אין צורך להכביר במילים באשר לחומרת העבירות הנ"ל, המגלמות בחובן סיכון לכלל המשתמשים בדרך. במקרה דנן, המערער ביצע את העבירות שבפנינו בחלוף כשנתיים מיום שנפסל בנוכחותו בבית משפט לתעבורה באילת זאת לתקופה של 11 חודשים. התנהלות המערער מלמדת כאלף עדים, בדבר זלזולו בצווי בית המשפט. עסקינן במערער שלחובתו הרשעות תעבורה קודמות לרבות בעבירה של נהיגה בשכרות, תוך ביצוע העבירה הנוכחית, כשתלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בר הפעלה, דבר שלא הרתיע את המערער מלבצע עבירות תעבורה חמורות כגון נהיגה בזמן פסילה.

26. איני מתעלם מנסיבותיו האישיות של המערער, כפי שבאו לידי ביטוי במסגרת תסקיר שירות המבחן, אך יש לזכור כי שירות המבחן גוף מקצועי המסייע רבות לבית המשפט במרחק גזירת הדין, ובנסיבות העניין שירותה מבחן לא בא לידי המלצה שיקומית, שכן מהנימוקים שפורטו בתסקיר, עולה תמונה לפיה המערער אינו מעוניין בהליך שיקומי כלל ועיקר, ואף האינטרס הצר של שיקום הנאשם למול יתר שיקולי הענישה, הכוללים בחובם את שיקול הגמול וההרתעה, לא עמדו בפני בית משפט קמא, וזאת בשל התנהלות המערער בפני שירות המבחן, עת שגילה שאינו מעוניין בהליך שיקום ואף נמנע במכוון במתן דגימות שתן.

27. לא מצאתי מקום לקבל השגות המערער על גזר דינו של בית משפט קמא, אני סבור כי בית משפט קמא לא השית על המערער עונש חורג באופן מהותי מרמת הענישה הנהוגה במקרים דומים, זאת בהינתן מהות והיקף העבירות בהן הורשע המערער וכן העדר כל המלצה שיקומית בעניינו של המערער כעולה מתסקיר שירות המבחן.

בית משפט קמא איזן כיאות בגזר הדין בין השיקולים השונים ואף נתן דעתו, בין היתר, לנסיבותיו האישיות ולהודאתו בעובדות כתב האישום. עונש המאסר בפועל, אשר הושת על המערער בגזר הדין (עונש של 4 חודשי מאסר) אינו חמור כלל ועיקר.

28. אציין כי בית משפט קמא אף הקל על המערער כך שהטיל עליו עונש מתון של 4 חודשי מאסר בפועל, תוך הפעלת המאסר על תנאי בן 3 חודשים באופן חופף במלואו, זאת שהכלל הקבוע בסעיף 58 לחוק העונשין מורה כי עונש מאסר המותנה ירוצה במצטבר לעונש המאסר שנגזר בגין העבירה הנוספת בהעדר טעמים מיוחדים.

29. גם טענתו של המערער שניתן לרצות את עונש המאסר שהוטל עליו בעבודות שירות אין ממש. המערער לא ביקש הפניית המערער בפני הממונה ולא הייתה בפיו כל טענה כפי שמלמדים טיעוניו בשלב הטיעונים לעונש, בפני בית משפט קמא, עת שלא עתר בכל שלב משלבי ניהול ההליך בבית משפט קמא להפניית המערער לממונה לעבודות שירות. אף לא נוצרה ציפייה אצל המערער כי בית משפט קמא ישקול, ריצוי העונש על דרך עבודות שירות.

30. לא ניתן לבחון חלופה זו מקום בו המערער מסרב למתן דגימות שתן במודע בפני שירות המבחן, לא מבקש מבית המשפט לקבל חוות דעת לפני הממונה על עבודות שירות, אינו מראה כל נכונות להליך שיקומי, יעלה את הטיעון בשלב הערעור.

עוד יש להדגיש ולהטעים כי המערער עצמו במהלך הטיעונים לעונש לא ביקש לרצות את עונש המאסר בעבודות שירות, ודרש אם תידחה בקשתו לקבלת תסקיר נוסף, שיושת עליו העונש המינימלי, וכך עשה בית משפט קמא שהסתפק בעונש קל יחסית בשים לב למהות העבירות בהן הורשע.

31. לפיכך, משלא חרג מבית משפט קמא כלל ממדיניות הענישה, במקרים דומים, דין הערעור להידחות.

32. על המערער להתייב לתחילת ריצוי מאסרו בבית מעצר קישון כשברשותו תעודת זהות, לתחילת ריצוי אסרו ביום 30/7/19 בשעה 10:00 בבית מעצר קישון.

ניתן היום, כ"ד סיוון תשע"ט, 27 יוני 2019, בנוכחות הצדדים.